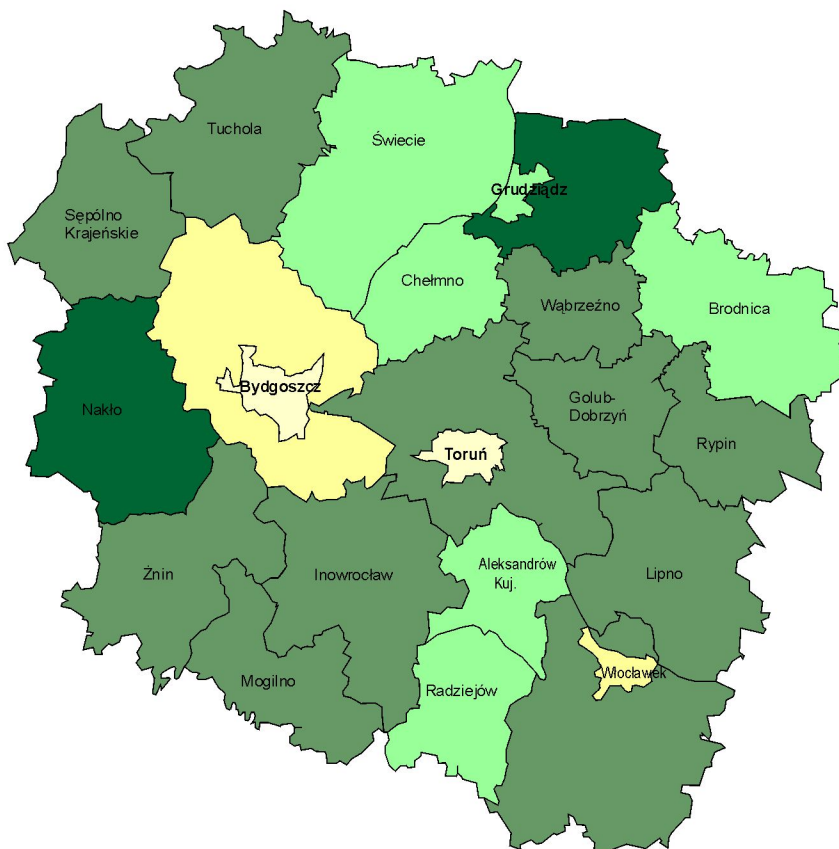

URZĄD PRACY

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

Wydział Informacji, Badań i Analiz

RYNEK PRACY I PROGRAMY RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2003 ROKU

TORUŃ, MAJ 2004 R.

SPIS TREŚCI

1.	Ogólna charakterystyka funkcjonowania rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim.....	1
2.	Obsługa instytucjonalna rynku pracy i uwarunkowania prawne	2
3.	Charakterystyka zmian w bezrobociu w 2003 roku	2
4.	Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim	5
5.	Realizacja programów samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy.....	6
5.1.	Program reorientacji/przekwalifikowań – komponent B-1 Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich	7
5.2.	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich - PHARE 2001 Spójność Społeczno – Gospodarcza. Rozwój Zasobów Ludzkich	8
5.3.	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich - PHARE 2002 Spójność Społeczno- Gospodarcza.....	8
5.4.	Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich realizowany w ramach Programu PHARE 2003 Spójność Społeczno – Gospodarcza	9
6.	Inne programy realizowane przez WUP w Toruniu.....	9
6.1.	Europejski Program Edukacyjny Leonardo da Vinci	11
6.2.	Umowa o regionach bliźniaczych (Umowa Twinningowa)	11
6.3.	Interreg IIIC	11
6.4.	Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”	12
6.5.	Program „Finansowanie zatrudnienia okresowego w obszarze infrastruktury rolnej, turystyki, ochrony środowiska oraz infrastruktury społecznej”	13
6.6.	Program „Promowanie integracji europejskiej za pośrednictwem organizacji pozarządowych – Teraz integracja”	13
6.7.	Współpraca z partnerami rynku pracy	14
6.8.	Badania rynku pracy	14
7.	Przygotowanie do absorpcji Europejskiego Funduszu Społecznego	15
7.1.	Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL)	16
7.2.	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)	16
8.	Wykaz najważniejszych analiz i publikacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2003 roku	17
9.	Aneks	18

SPIS TABLIC, MAP I WYKRESÓW

Wybrane dane o województwie kujawsko – pomorskim.....	20
Pracujący według sekcji PKD w woj. kujawsko – pomorskim w latach 1999 – 2002.....	21
Pracujący według sekcji PKD w woj. kujawsko – pomorskim w latach 1999 – 2002 – wykres	22
Struktura pracujących według sekcji PKD w 2002 roku - wykres.....	22
Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w województwie kujawsko – pomorskim w latach 2000 – 2003	23

Podmioty gospodarcze w województwie kujawsko – pomorskim według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w latach 2000 – 2003 wykres	24
Struktura podmiotów gospodarczych w 2003 roku - wykres.....	24
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia. Stan w końcu roku... ..	25
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy. Stan w końcu okresu	26
Stopa bezrobocia według województw - grudzień 2003 roku – mapa	27
Stopa bezrobocia według powiatów – stan w dniu 31 grudnia 2003 roku – mapa	28
Stopa bezrobocia w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim w latach 2001 – 2003. Stan na koniec kwartału – wykres	29
Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim. Stan w końcu 2003 roku – wykres.. ..	30

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Województwo kujawsko – pomorskie zajmuje powierzchnię 17.970 km² co stanowi 5,7% obszaru kraju. W skład województwa wchodzi 19 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatów. Województwo kujawsko – pomorskie to 144 gminy (z tego: 17 to gminy miejskie, 35 miejsko – wiejskie oraz 92 wiejskie). W naszym regionie jest 51 miast oraz 3.580 miejscowości wiejskich.

Liczba ludności województwa, według stanu na koniec września 2003 roku, wynosi 2069,0 tys. osób, co stanowi 5,4% ludności Polski. Większość mieszkańców naszego regionu to kobiety (51,7%). W miastach zamieszkuje 62,0% ogółu ludności. Zdecydowana większość mieszkańców województwa (62,8%) znajduje się w wieku produkcyjnym. W wieku przedprodukcyjnym znajduje się 23,0% ludności, a w poprodukcyjnym – 14,1%. W odniesieniu do wyników NSP w 1988 roku grupa osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała o 21,3%, przy jednoczesnym wzroście liczebności grupy osób w wieku produkcyjnym (o 10,2%) i poprodukcyjnym (o 16,7%).

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, w rejestrze REGON w województwie kujawsko – pomorskim w końcu 2003 roku zarejestrowanych pozostawało 191,0 tys. podmiotów gospodarczych. W sektorze publicznym działało 3,2% podmiotów, w sektorze prywatnym – 96,8%. W odniesieniu do grudnia 2002 roku liczba podmiotów wzrosła o 3,5%. (w sektorze publicznym o 7,5%, w prywatnym – o 3,4%). Podmioty małe (zatrudniające do 9 pracowników) stanowią 95,6% ogółu podmiotów. W grupie tej najliczniej reprezentowane są sekcje: handel i naprawy (35,4%) oraz obsługa nieruchomości i firm (13,6%). Wśród podmiotów średnich (od 10 do 49 pracowników), które stanowią 3,5% ogółu dominują jednostki reprezentujące przetwórstwo przemysłowe (23,3%), handel i naprawy (18,9%) oraz edukację (16,9%). W grupie podmiotów dużych (powyżej 49 pracowników) dominuje przetwórstwo przemysłowe (32,3%) i edukacja (11,8%).

Z informacji Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w województwie kujawsko – pomorskim aktywni zawodowo (cywilni) to 861,7 tys. osób, w tym 649,9 tys. osób to pracujący. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2003 roku wyniosło w województwie kujawsko – pomorskim 216,1 tys. osób i było niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 4,0% (o 9,0 tys. osób).

Województwo kujawsko – pomorskie wyróżnia się wyższym od przeciętnej udziałem użytków rolnych w powierzchni ogólnej: użytki rolne stanowią w naszym województwie 60,6% powierzchni ogólnej (w Polsce – 54,0%). Lasy zajmują 22,7% powierzchni województwa, a pozostałe grunty – 16,7%.

Walory przyrodniczo – krajobrazowe i kulturowe przyczyniają się do dużej atrakcyjności turystycznej województwa. Zasoby te nie są w pełni wykorzystane, głównie z uwagi na niedostateczny stopień i standard zagospodarowania w zakresie bazy noclegowej i ogólnodostępnej infrastruktury technicznej. Istnieje możliwość szerszego rozwoju różnych form turystyki specjalistycznej np. żeglarstwa, wioślarstwa, kolarstwa, jazdy konnej. Udział województwa w organizacji krajowego ruchu turystycznego wynosi pod względem liczby miejsc noclegowych 4,1%, a korzystających z noclegów – 3,7%.

O ile potencjał ekonomiczny i społeczny lokuje nasze województwo na środkowym miejscu w kraju, to sytuacja na rynku pracy jest o wiele bardziej skomplikowana: województwo kujawsko – pomorskie należy do najbardziej zagrożonych zjawiskiem bezrobocia.

Pod względem wysokości stopy bezrobocia, charakteryzującej udział bezrobotnych w liczbie czynnych zawodowo, z wielkością 24,7% (w grudniu 2003) zajmujemy 4. miejsce w Polsce.

2. OBSŁUGA INSTYTUCJONALNA RYNKU PRACY I UWARUNKOWANIA PRAWNE

Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim zajmują się: Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy. Wojewódzki Urząd Pracy funkcjonuje jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna i wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują Powiatowe Urzędy Pracy.

W 2003 r. uległa zmianie struktura organizacyjna Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Nowelizacja ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu nałożyła na samorząd województwa nowe zadania w zakresie polityki rynku pracy - ustalanie dla samorządów powiatowych województwa kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz aktywnego przeciwdziałania bezrobociu, finansowanie innych fakultatywnych zadań oraz określenie na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności, wykazu zawodów, za które może być dokonywana refundacja.

Ponadto do kompetencji WUP należy programowanie i realizacja projektów dotyczących zasobów ludzkich finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i przedakcesyjnych. W związku z koniecznością przygotowania Wojewódzkiego Urzędu Pracy do realizacji nowych zadań wynikających z akcesji do Unii Europejskiej, a zwłaszcza prawidłowego wykorzystania środków finansowych Europejskiego Funduszu Społecznego, w nowej strukturze WUP wyodrębniono Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego, Oddział ds. Swobodnego Przepływu Osób Pomiędzy Państwami UE, Oddział ds. Rozliczeń EFS oraz Oddział Kontroli i Audytu.

3. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W BEZROBOCIU W 2003 ROKU

W roku 2003 wystąpiły symptomy pewnej poprawy sytuacji na rynku pracy wyrażające się przyhamowaniem tempa wzrostu liczby bezrobotnych, a przede wszystkim w większej liczbie osób, które korzystają z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim. Stan na koniec roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	Zmiana w %
grudzień 2000 rok	181 230	X
grudzień 2001 rok	205 232	13,2
grudzień 2002 rok	211 593	3,1
grudzień 2003 rok	212 066	0,2

Liczba bezrobotnych w końcu grudnia 2003 roku w województwie kujawsko – pomorskim wyniosła 212.066 osób, a stopa bezrobocia, liczona jako udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo, osiągnęła wartość 24,7% (przy średniej krajowej 20,0%)*. W odniesieniu do końca 2002 roku odnotowano wzrost bezrobocia rejestrowanego o 0,2% (473 osoby). Było to znacznie mniej niż w latach poprzednich (w roku 1999 wzrost ten wyniósł 21,9%, w 2000 r. – 15,9%, w 2001 r. – 13,2%, natomiast w 2002 r. – 3,1%).

Wysoki poziom bezrobocia utrzymywał się w województwie kujawsko – pomorskim przez cały rok, chociaż w kolejnych miesiącach odnotowywano istotne zmiany w tym zakresie. Na zmiany w poziomie bezrobocia w 2003 roku wpłynął większy napływ niż odpływ z bezrobocia: w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowało się 172.503 bezrobotnych, natomiast z ewidencji wyłączono 172.030 osób. Wskaźnik napływu do bezrobocia (liczony jako stosunek liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2003 roku 81,5%. Natomiast wskaźnik odpływu z bezrobocia (liczony jako stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2003 roku 81,3%. Wśród wyłączeń z ewidencji bezrobotnych największe pozycje stanowią podjęcia pracy – 51,5% oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy – 29,9%.

W jedenastu powiatach w ciągu 2003 roku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych: największy w powiecie toruńskim ziemskim – o 6,7%, najmniejszy w powiecie sępoleńskim – o 1,2%. W pozostałych powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych: od 0,2% w powiecie inowrocławskim do 5,0% w powiecie nakielskim. W 2003 roku największy spadek liczby bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w miesiącu kwietniu, a największy wzrost w grudniu. Zmiany liczby bezrobotnych ilustruje poniższa tabela.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia
w województwie kujawsko – pomorskim w 2003 roku

miesiące	bezrobotni		stopa bezrobocia	
	liczba	zmiana do miesiąca poprzedniego	województwo	Polska
grudzień'2002	211 593	x	24,4	20,0
styczeń'2003	218 671	7 078	25,1	20,6
luty	219 582	911	25,2	20,7
marzec	218 911	-671	25,2	20,6
kwiecień	212 658	-6 253	24,6	20,3
maj	207 179	-5 479	24,1	19,8
czerwiec	207 466	287	24,1	19,7
lipiec	206 089	-1 377	24,0	19,6
sierpień	204 034	-2 055	23,8	19,5
wrzesień	201 897	-2 137	23,6	19,4
październik	201 834	-63	23,6	19,3
listopad	205 083	3 249	24,0	19,5
grudzień'2003	212 066	6 983	24,7	20,0

* dane o stopie bezrobocia rejestrowanego opublikowane przez GUS 30 stycznia 2004 r., zweryfikowane na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 i Powszechnego Spisu Rolnego 2002

W roku 2003 przedsiębiorstwa w regionie kujawsko – pomorskim rzadziej niż poprzednio dokonywały zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy. W 2003 roku do urzędów pracy wpłynęło 149 takich zgłoszeń dotyczących łącznie 4.526 osób (w 2002 r. – 224 zgłoszenia dotyczące 6.494 pracowników). W konsekwencji liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w końcu 2003 roku wyniosła 8.590 osób (o 2,2% mniej niż w grudniu 2002 r.), które stanowiły, tak jak przed rokiem, 4,1% ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy
oraz osoby uprawnione do zasiłków i świadczeń przedemerytalnych

Wyszczególnienie	31.12.2002 r.	31.12.2003 r.		
			zmiana	
		liczba osób		w%
zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	8 779	8 590	-189	-2,2
zasiłki przedemerytalne	21 142	20 983	-159	-0,8
świadczenia przedemerytalne	8 288	12 506	4 218	50,9

W dalszym ciągu, w skutek wprowadzonych wcześniej i zapowiadanych zmian przepisów dotyczących uprawnień do otrzymywania zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, zmniejsza się liczba osób pobierających takie zasiłki, a zwiększa – pobierających świadczenia.

W 2003 roku uległy zmianom przepisy prawa regulujące zasady przyznawania samorządom wojewódzkim i powiatowym środków **Funduszu Pracy** na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Obecnie są one dzielone na województwa według algorytmu uwzględniającego przede wszystkim liczbę długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych absolwentów i stopę bezrobocia. Natomiast kwoty środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych są ustalane przez samorząd województwa według kryteriów określonych przez Sejmik Województwa

W 2003 roku wystąpiły korzystne zmiany w strukturze wydatków Funduszu Pracy: przy ogólnym wzroście wydatków FP o 5,7%, środki wydawkowane na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu skierowane do osób bezrobotnych zwiększyły się o 136,4%, natomiast wydatki na zasiłki i świadczenia uległy obniżeniu o 2,3%.

Na programy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy kwotę 89.315,2 tys. zł. W czerwcu 2003 r. Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej przeznaczył dodatkowo dla województwa kujawsko – pomorskiego na realizację programów na rzecz tworzenia miejsc pracy i aktywizację zawodową bezrobotnych, a w szczególności absolwentów zamieszkałych na terenach wiejskich oraz małych miast, kwotę 9.879,7 tys. zł przekazaną na Fundusz Pracy przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Struktura wydatków z Funduszu Pracy w latach 2002 – 2003

Wyszczególnienie	2002 rok		2003 rok	
	kwota (w tys. zł)	udział (w %)	kwota (w tys. zł)	udział (w %)
OGÓŁEM	662 867,3	100,0	700 584,8	100,0
z tego:				
1. Zasiłki	590 118,3	89,0	576 299,5	82,3
z tego:				
- zasiłki dla bezrobotnych	305 801,7	46,1	268 365,6	38,3
- zasiłki przedemerytalne	193 560,8	29,2	186 106,0	26,6
- świadczenia przedemerytalne	90 755,8	13,7	121 827,9	17,4
2. Programy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu	66 912,9	10,1	116 846,2	16,7
a/ formy skierowane do bezrobotnych	41 020,9	6,2	97 142,4	13,9
b/ przygotowanie zawodowe młodocianych	25 892,0	3,9	19 703,8	2,8
3. Pozostałe	5 836,1	0,9	7 439,1	1,1

Najczęściej występującymi instrumentami rynku pracy, z których korzystały pup w realizacji programów były: roboty publiczne, prace interwencyjne, pożyczki oraz szkolenia. Działania były przede wszystkim nakierowane na aktywizację osób bezrobotnych, w szczególności zamieszkujących tereny byłych PGR, zagrożonych długotrwałym i chronicznym bezrobociem, absolwentów oraz osób planujących uruchomienie nowych przedsięwzięć gospodarczych. Bardzo ważnym aspektem programów było w wielu przypadkach, chociaż krótkotrwale zatrudnienie bezrobotnych, w efekcie którego nastąpiła poprawa ich warunków materialnych i bytowych.

W 2003 roku powiatowe urzędy pracy w województwie kujawsko – pomorskim pozyskały 47.346 **ofert pracy**. Była to największa liczba ofert pracy zgłoszonych od początku istnienia województwa (w 1999 r. zgłoszono 43.812 ofert pracy, w 2000 r. – 39.058 ofert, w roku 2001 liczba ofert wyniosła tylko 25.477, w 2002 r. – 35.599 ofert). W odniesieniu do roku 2002 ofert było więcej o 33,0%. Wzrost dotyczył jednakże tylko ofert na zatrudnienie subsydiowane (o 74,8%), natomiast liczba ofert na prace niesubsydiowane zmniejszyła się o 3,4%.

Wzrost liczby ofert pracy przyczynił się do zwiększenia liczby bezrobotnych podejmujących pracę: w 2003 roku zatrudnienie znalazło 88.562 bezrobotnych (o 11,6% więcej niż w roku poprzednim). Wzrost ten dotyczył jedynie zatrudnienia subsydiowanego: w 2003 roku pracę taką podjęło 21.299 osób (w 2002 roku było to jedynie 9.789 bezrobotnych). Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło w tym samym czasie 67.263 bezrobotnych (w roku 2002 było to 69.550 osób).

4. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Nie ulega istotnym zmianom struktura bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim. Jej najbardziej istotne cechy są następujące:

1. Utrzymujące się zagrożenie wysokim bezrobociem strukturalnym: W czternastu powiatach województwa kujawsko-pomorskiego stopa bezrobocia (według stanu na koniec stycznia 2004 roku – po weryfikacji GUS) przekraczała 30%. Powiaty

o najwyższej stopie bezrobocia to: powiat nakielski – 36,8%; grudziądzki ziemski – 36,4%; żniński – 34,6%; grudziądzki grodzki – 34,3%; sępoleński – 33,7%; wąbrzeski – 33,1%; toruński ziemski – 32,8%; rypiński – 31,8%; włocławski ziemski – 31,6%; mogileński – 31,5%; tucholski – 31,2%; lipnowski – 30,7%; golubsko-dobrzyński – 30,6% oraz inowrocławski – 30,1%. Jedynie w dwóch miastach na prawach powiatu: Bydgoszczy i Toruniu stopa bezrobocia była niższa od średniej krajowej (odpowiednio: 13,1% i 15,4%). W pozostałych 7 powiatach stopa bezrobocia mieściła się w przedziale od 23,4% do 29,9%.

2. Wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet (112.734 osoby): stanowią one 53,2% ogółu bezrobotnych, ale wśród długotrwale bezrobotnych ich udział wynosi już 61,5%, a w grupie osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące – 67,0%. W porównaniu z końcem 2002 roku populacja bezrobotnych kobiet wzrosła o 0,9%, podczas gdy mężczyzn zmniejszyła się o 0,6%.
3. Wysoki poziom bezrobocia na terenach wiejskich: mieszkańcy wsi (91.348 osób) stanowią 43,1% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 43,0%). Populacja ta zwiększyła się w ciągu roku o 0,5%. Należy również pamiętać o dużej skali bezrobocia ukrytego na wsi.
4. Znaczny udział wśród bezrobotnych ludzi młodych: 27,4% bezrobotnych (58.180 osób) to osoby w wieku 18 – 24 lata. W porównaniu z końcem 2002 roku populacja ta zmniejszyła się o 5,0%. W grupie bezrobotnych absolwentów odnotowano spadek o 2,5% (w końcu 2003 r. było ich 10.416 i stanowili 4,9% ogółu bezrobotnych). Zmiany te należy przypisać realizacji Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.
5. Duży udział wśród bezrobotnych osób długotrwale i wielokrotnie bezrobotnych: w końcu 2003 roku osoby pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy (111.576 osób) stanowiły 52,6% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 51,8%). W ciągu roku liczba długotrwale bezrobotnych wzrosła o 1,7%. Osoby zarejestrowane wielokrotnie (157.154 osoby) stanowią 74,1% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 72,5%).
6. Znaczny udział wśród bezrobotnych osób o niskim poziomie wykształcenia: w końcu 2003 roku 73,1% (155.051 osób) bezrobotnych legitymowało się wykształceniem jedynie podstawowym i zasadniczym zawodowym. W końcu 2002 r. było to odpowiednio: 156.989 osób i 74,2%. Poziom i struktura kwalifikacji bezrobotnych w dalszym ciągu pozostają w dużej dysproporcji w stosunku do oczekiwań pracodawców.

5. REALIZACJA PROGRAMÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA W ZAKRESIE POLITYKI RYNKU PRACY

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2003 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w przygotowaniu i realizacji programów samorządu województwa mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy, ograniczenie bezrobocia, likwidację jego negatywnych skutków oraz wspieranie rządowych programów restrukturyzacyjnych. Do najważniejszych przedsięwzięć w tym zakresie należą:

- Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich. Komponent B1 – Program Reorientacji/Przekwalifikowań,

- Program Phare 2001 Spójność Społeczno – Gospodarcza. Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich,
- Program Phare 2002 Spójność Społeczno – Gospodarcza. Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich,
- Program Phare 2003 Spójność Społeczno – Gospodarcza. Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich,
- Europejski Program Edukacyjny Leonardo da Vinci,
- Umowa o Regionach Bliźniaczych,
- Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL),
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR),
- INTERREG IIIC,
- Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca” w Województwie Kujawsko – Pomorskim,
- Program „Finansowanie zatrudnienia okresowego w obszarze infrastruktury rolnej, turystyki, ochrony środowiska oraz infrastruktury społecznej”,
- Program „Promowanie integracji europejskiej za pośrednictwem organizacji pozarządowych – Teraz Integracja”.

5.1. PROGRAM REORIENTACJI/PRZEKWALIFIKOWAŃ – KOMPONENT B-1 PROGRAMU AKTYWIZACJI OBSZARÓW WIEJSKICH

Program Reorientacji/Przekwalifikowań – Komponent B-1 Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW) realizowany jest w oparciu o:

- Umowę Kredytową zawartą pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju;
- Porozumienie o przyznaniu środków oraz o warunkach i sposobach realizacji Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim zawarte w dniu 20 września 2000 r. w Warszawie między Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Województwem Kujawsko-Pomorskim;
- Procedury Banku Światowego.

W ramach Programu Reorientacji/Przekwalifikowań PAOW w 2003 roku realizowane były następujące działania:

- *usługi związane z zatrudnieniem*
- *usługi w zakresie szkoleń*
- *pomoc w uzyskaniu okresowego zatrudnienia poza rolnictwem*
- *usługi z zakresu Centrów Wspierania Przedsiębiorczości*
- *usługi z zakresu Planowania Rozwoju Lokalnego (dla samorządów lokalnych)*
- *usługi Inkubatorów dla małych przedsiębiorstw*

W 2003 roku WUP podpisał 231 umów na realizację usług, na łączną kwotę 9.108.274,87 złotych, którymi objęto 7.003 beneficjentów.

W IV kwartale 2003 roku w ramach PAOW B-1 zostały ogłoszone dwie edycje Konkursu (VIII – na szkolenia oraz IX – na usługi CWP, szkolenia, okresowe zatrudnienie, usługi zatrudnieniowe, PRL). Kontraktowanie zadań będzie się odbywać w sposób ciągły – do wyczerpania środków przeznaczonych na realizację usług PAOW B-1 w 2004 roku.

5.2. KUJAWSKO – POMORSKI PROGRAM ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH REALIZOWANY W RAMACH PROGRAMU PHARE 2001 – PROJEKT PL01.06.09.01 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNO – GOSPODARCZA ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego przygotowywał „*Program Operacyjny PHARE 2001 Spójność Społeczno – Gospodarcza*”. Częścią tego Programu był opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu „*Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich*”.

Strategicznym celem projektu jest zwiększenie spójności społeczno – gospodarczej województwa kujawsko – pomorskiego poprzez rozwój zasobów ludzkich. Bezpośrednie cele projektu odnoszą się do priorytetów określonych w „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego” i są następujące:

- Podprojekt 1 – przeciwdziałanie bezrobociu – łagodzenie negatywnych skutków restrukturyzacji sektorowej,
- Podprojekt 2 – wspieranie przedsiębiorczości,
- Podprojekt 3 – doskonalenie kadr MŚP,
- Podprojekt 4 – wzmocnienie lokalnego potencjału instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, inicjowanie partnerstwa lokalnego.

W ramach działań w zakresie promocji Programu PHARE 2001 SSG RZL zrealizowano następujące cele:

- opracowano i rozpoczęto dystrybucję materiałów promocyjnych i informacyjnych
- uruchomiono bezpłatną infolinię 0800 137 177
- uruchomiono stronę internetową projektu www.praca.ecorys.pl

W 2003 roku rozpoczęły się prace nad powołaniem Komisji Oceny Planów w ramach Podprojektu 4 dla PHARE 2001 SSG RZL – *wsparcie rozwoju lokalnych porozumień na rzecz zatrudnienia*. Jej zadaniem będzie ocena planów rozwoju ponadgimnazjalnych szkół zawodowych i poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz opracowanie kryteriów uczestnictwa szkół z województwa kujawsko – pomorskiego w projekcie. Realizacja Programu powinna się zakończyć we wrześniu 2004 roku.

5.3. KUJAWSKO – POMORSKI PROGRAM ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH REALIZOWANY W RAMACH PROGRAMU PHARE 2002 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

Celem strategicznym projektu jest zwiększenie spójności społeczno – gospodarczej województwa kujawsko – pomorskiego poprzez rozwój zasobów ludzkich. Celami bezpośrednimi projektu są:

- poprawa zatrudnialności poprzez reorientację zawodową osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem,
- poprawa zatrudnialności poprzez promocję lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia w sektorze turystycznym,
- rozwój przedsiębiorczości i realizacja działań na rzecz osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

W ramach projektu przewidywane są następujące działania:

1. reorientacja zawodowa osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem,

2. rozwój przedsiębiorczości – działania na rzecz osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
3. promocja lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia.

W 2003 roku pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu opracowali:

- ostateczną wersję Fiszy regionalnej Programu PHARE 2002 SSG RZL,
- zakres zadań (TOR),
- budżet dla Programu PHARE 2002.

Powyższe dokumenty zostały przekazane Komisji Europejskiej.

5.4. KUJAWSKO – POMORSKI PROGRAM ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH REALIZOWANY W RAMACH PROGRAMU PHARE 2003 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

W 2003 roku kontynuowano prace nad przygotowaniem do Programu PHARE 2003 Spójność Społeczno – Gospodarcza.

Strategicznym celem projektu jest zwiększenie spójności społeczno – gospodarczej województwa kujawsko – pomorskiego poprzez rozwój zasobów ludzkich. Realizacja projektu wpłynie na poprawę zatrudnialności poprzez reorientację zawodową osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych długotrwałym bezrobociem. Będzie również skutkować tworzeniem lokalnych paktów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji tej grupy osób. Realizacja projektu przyczyni się do doskonalenia kadr gospodarki poprzez rozwój kwalifikacji pracowników MŚP w sektorze usług oraz do rozwoju przedsiębiorczości w dziedzinach wykorzystujących lokalne zasoby i tradycje kulturowe.

Wdrożenie Kujawsko – Pomorskiego Programu Rozwoju Zasobów Ludzkich w znacznym stopniu przyczyni się do wyrównania poziomu rozwoju powiatów w województwie, a co za tym idzie, do zwiększenia spójności społeczno – gospodarczej województwa.

6. INNE PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ WUP W TORUNIU

Wyspecjalizowane jednostki WUP w Toruniu świadczą również bezpośrednio usługi na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy:

- **rozwój poradnictwa zawodowego:** funkcjonujące w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku) obejmują swymi działaniami nie tylko bezrobotnych, ale również młodzież uczącą się oraz osoby poszukujące pracy, niemające statusu bezrobotnych. W 2003 roku z usług Centrów skorzystało łącznie 22.885 osób. Wszyscy klienci korzystają z bazy informacyjnej, w tym z informacji internetowej, z indywidualnego poradnictwa zawodowego, z grupowego poradnictwa zawodowego, z programów komputerowych wspomagających poradnictwo zawodowe, z filmoteki a także pełnej diagnozy psychologicznej wspierającej proces decyzyjny i doradczy.

W 2003 roku CiIPKZ w Toruniu pełnił funkcję koordynacyjną i kontrolną w stosunku do placówek zlokalizowanych w Bydgoszczy i Włocławku a polegającą na wdrażaniu nowych metod grupowego poradnictwa zawodowego – Nowe Horyzonty i podjęciu wspólnych prac nad stworzeniem podstaw wojewódzkiego systemu informacji zawodowej.

W roku 2003 przy współpracy z Centrum Informacji Młodzieży umożliwiono młodzieży korzystanie z zasobów informacyjnych CliPKZ i indywidualnego poradnictwa zawodowego w ramach programu „Młodzież”. Nawiązano współpracę z Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym, tworząc i realizując wspólnie program aktywizujący absolwentów Ośrodka. Pracownicy CliPKZ uczestniczyli w targach pracy organizowanych na terenie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz w targach organizowanych przez OHP gdzie zaprezentowano potencjał informacyjny i doradczy Centrum.

W 2003 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na zlecenie MGPIPS przeprowadzał konkursy na granty w związku z tworzeniem Gminnych Centrów Informacji i rozwojem działalności Akademickich Biur Karier. W procedurę konkursową zaangażowani byli pracownicy CliPKZ z Torunia, Bydgoszczy i Włocławka. Zaznaczono również swój udział w procedurze konkursowej na granty w związku z tworzeniem Szkolnych Ośrodków Kariery – na prośbę Komendanta Wojewódzkiego OHP, Dyrektor WUP oddelegował kierownika CliPKZ w Toruniu do prac w komisji konkursowej.

- **rozwój regionalnego pośrednictwa pracy:** W zakresie rozwijania regionalnego pośrednictwa pracy podjęto działania zmierzające do poprawy dostępności ofert pracy poprzez funkcjonowanie stanowiska komputerowego dla interesantów z dostępem do Internetu.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu wystąpił z propozycją projektu w zakresie stworzenia efektywnego, jasnego, precyzyjnego oraz zgodnego z ogólnymi uregulowaniami Unii Europejskiej „Systemu proceduralnego dla swobodnego przemieszczania się obywateli między Polską a Niemcami i podejmowania pracy na terenie obydwu krajów po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej”.

- **zatrudnienie obywateli polskich za granicą:** jedną z form zatrudnienia obywateli polskich za granicą są umowy sezonowe. W 2003 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy wpłynęło 14.040 umów imiennych do pracy sezonowej w Niemczech, z czego 641 umów odesłano jako rezygnacje (nieodebrane). Wydano łącznie 12.849 umów.

W 2003 roku do WUP w Toruniu wpłynęły 72 umowy imienne do pracy sezonowej w Hiszpanii (z tego 10 umów odesłano jako rezygnacje). Łącznie umowy wydano 62 osobom.

W ramach realizacji ofert na zatrudnienie długoterminowe przekazywanych przez MGPIPS w 2003 roku na terenie województwa kujawsko – pomorskiego prowadzono nabór kandydatów do pracy w:

- 1) Wielkiej Brytanii (na wyspie Jersey) w branży turystycznej i hotelarsko-gastronomicznej;
- 2) Niemczech w branży hotelarsko –gastronomicznej na okres od 12 do 18 miesięcy, dla pracowników gastronomii, hotelarstwa, pielęgniarek, ogrodników;
- 3) Szwajcarii – staż na okres od 12 do 18 miesięcy.
- 4) Francji – strona francuska poszukiwała kandydatów do pracy w zawodzie rzeźnik, masarz, tancerz oraz pracowników branży hotelarsko-gastronomicznej
- 5) Irlandii – w branży gastronomiczno – hotelarskiej
- 6) Hiszpanii – kierowcy, spawacze, operatorzy maszyn obróbki drewna;
- 7) Niemcy – „pracownik gość” – 20 osób,

Z myślą o osobach zainteresowanych podjęciem pracy za granicą uruchomiono (w ramach programu Phare ACCESS 2000) dziewięć punktów informacyjno – konsultacyjnych zawierających wirtualną bazę dotyczącą swobodnego przepływu pracowników: w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu oraz oddziałach zamiejscowych w Bydgoszczy

i Toruniu, a także w Powiatowych Urzędach Pracy w Tucholi, Lipnie, Grudziądzu, Nakle n/Notecią, Brodnicy i Inowrocławiu.

6.1. EUROPEJSKI PROGRAM EDUKACYJNY LEONARDO DA VINCI

W 2003 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zakończył realizację projektu pilotażowego pn. „Rozwój innowacyjnych koncepcji konsultacji w mediach i sektorze komunikacji Media Coach” w ramach II edycji Programu Leonardo da Vinci. Główną przesłanką opracowania, a następnie realizacji projektu Media Coach, był bardzo szybki rozwój sektora mediów oraz wzrost jego znaczenia i udziału w rynku pracy.

W ramach kolejnej edycji Programu Leonardo da Vinci w 2003 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu podjął współpracę z Akademią Techniczno – Rolniczą w Bydgoszczy. Marszałek Województwa Kujawsko – Pomorskiego złożył list intencyjny, w którym WUP w Toruniu deklaruje chęć udziału w realizacji projektu pn. „Europejski Program Animatorów Gospodarczych w rozszerzającej się Europie”. We wrześniu 2003 roku Zarząd Województwa zaakceptował przystąpienie WUP w Toruniu do tego projektu. Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Agencję Programu Leonardo da Vinci i rekomendowany przez nią do realizacji. Obecnie projekt oceniany jest przez Komisję Europejską.

6.2. UMOWA O REGIONACH BLIŹNIACZYCH (UMOWA TWINNINGOWA)

W 2003 roku kontynuowano realizację Umowy o Regionach Bliźniaczych (tzw. Umowy Twinningowej) zawartej w 2001 roku przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dwoma francuskimi regionami: Aquitaine i Midi-Pirenees, mającej na celu przygotowanie administracji publicznej województwa kujawsko – pomorskiego do absorpcji funduszy strukturalnych.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zaangażowany był w prace Grupy Roboczej 1 – Praca, Zatrudnienie, Szkolenia Zawodowe. W 2003 roku zorganizowano szkolenie z zakresu zarządzania funduszami strukturalnymi.

W maju 2003 roku nastąpiło uroczyste podsumowanie realizacji Umowy Twinningowej. Zarówno strona polska jak i francuska pozytywnie oceniły dotychczasową współpracę i wyraziły zamiar dalszego współdziałania.

Oprócz umowy z regionami francuskimi, Wojewódzki Urząd Pracy uczestniczył również w realizacji umów podpisanych przez rząd RP z Finlandią i Wielką Brytanią.

6.3. INTERREG IIIC

W ramach Inicjatywy Wspólnotowej - INTERREG III, której celem jest wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej w państwach UE wydzielono trzy komponenty:

Komponent A – współpraca przygraniczna

Komponent B – współpraca transnarodowa

Komponent C – współpraca międzyregionalna

W dniu 10 września 2003 roku Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego, po zapoznaniu się z propozycją regionu Midi – Pirenee, w ramach podpisanego porozumienia o współpracy międzyregionalnej, zaakceptował udział w programie INTERREG IIIC.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął uchwałę Nr 14/149/2004 z dnia 24 marca 2004 roku w sprawie realizacji projektu ADEP w ramach Inicjatywy Wspólnoty INTERREG IIIC Strefa Południe.

Do realizacji programu wyznaczono: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu.

Nadrzędnym celem INTERREG IIIC jest poprawa efektywności polityk i instrumentów rozwoju regionalnego i spójności poprzez wymianę informacji oraz wzajemne wykorzystywanie doświadczeń. Program INTERREG IIIC, koncentrując się na współpracy międzyregionalnej, ma w szczególności na celu propagowanie współpracy w skali europejskiej pomiędzy regionami oraz gminami, ukierunkowanej na przepływ i wymianę informacji, wiedzy i dobrych praktyk (know – how).

Oprócz województwa kujawsko-pomorskiego w Programie biorą udział:

- Region Midi-Pyrenees (Partner Wiodący)
- Region Navarra (Hiszpania)
- Region Toskania (Włochy)
- Region Pohjois Suomi (Finlandia)
- Region Border Midland and Western (Irlandia)
- Województwo podkarpackie.

Województwo kujawsko – pomorskie będzie uczestniczyć we wszystkich czterech obszarach współpracy, które obejmują:

1. Rozwój obszarów wiejskich.
2. Rozwój lokalny.
3. Zatrudnienie i rozwój.
4. Środowisko.

Ogólny budżet ERDF dostępny dla zobowiązań związanych z finansowaniem przedsięwzięć w okresie od 2000 do 2006 roku, wynosi 293 mln euro na wszystkie cztery sfery programu. Dla województwa Kujawsko-Pomorskiego koszt uczestnictwa w Programie to 560 tys. euro, z czego 420 tys. euro pokryje Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, resztę Urząd Marszałkowski ze środków PHARE i środków własnych.

Całość Programu INTERREG IIIC będzie realizowana od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2006 roku.

6.4. PROGRAM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ ABSOLWENTÓW „PIERWSZA PRACA”

W 2003 roku kontynuowano realizację **Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”**. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu prowadził akcję informacyjno – promocyjną, między innymi podejmowane były działania mające na celu zapoznanie absolwentów ze specyfiką lokalnego rynku pracy, możliwościami uzyskania pomocy w zakresie samozatrudnienia i subsydiowanych form zatrudnienia.

W ramach Krajowego Programu „Pierwsza Praca” realizowany był projekt „*Zielone Miejsca Pracy*”. W 2003 roku powiatowe urzędy pracy w ramach niniejszego Programu zaktywizowały 63 absolwentów, z czego 47 osób ukończyło go, a 5 osób podjęło pracę.

Ogółem powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego na aktywizację zawodową absolwentów w 2003 roku wydatkowały kwotę 33.821,5 tys. złotych, w ramach której zaktywizowały 10.447 absolwentów.

W segmencie „Informacja, Poradnictwo Zawodowe i Pośrednictwo Pracy” powiatowe urzędy pracy oraz Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w ramach działań na rzecz aktywizacji zawodowej absolwentów zorganizowały 311 giełd i targów pracy dla 370 podmiotów gospodarczych, w których uczestniczyło 5.967 absolwentów.

W kwietniu 2003 roku Biuro Karier UMK, już po raz szósty, zorganizowało trzydniowe „Spotkania z rynkiem pracy”, którym towarzyszyły Targi Pracy i Praktyk. Uczestniczyło w nich ponad 700 studentów. Program „Spotkań z rynkiem pracy” stworzyli pracodawcy, pracownicy działów personalnych, przedstawiciele zawodów oraz profesjonalni trenerzy.

6.5. PROGRAM „FINANSOWANIE ZATRUDNIENIA OKRESOWEGO W OBSZARZE INFRASTRUKTURY ROLNEJ, TURYSTYKI, OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ”

Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego postanowił przeznaczyć kwotę 6.252,1 tys. zł (7% całej kwoty przyznanej na województwo na programy aktywizacji bezrobotnych) na finansowanie zatrudnienia okresowego w obszarze infrastruktury rolnej, turystyki, ochrony środowiska oraz infrastruktury społecznej.

Program adresowany był głównie do długotrwale bezrobotnych, w szczególności do tych, którzy w ostatnich 12 miesiącach nie korzystali z żadnych form aktywizacji zawodowej, a także do osób, których małżonkowie również pozostają bez pracy.

Do końca grudnia 2003 roku powiatowe urzędy pracy na realizację programu wydatkowały 6.243,4 tys. zł. Program został bardzo dobrze oceniony przez powiatowe urzędy pracy, które wskazywały na społeczne skutki jego realizacji – nabycie nowych umiejętności zawodowych przez beneficjentów, pozytywne efekty zatrudnienia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, a także wsparcie dla instytucji i placówek działających w powiatach i zajmujących się ważnymi – z punktu widzenia społeczności lokalnych – dziedzinami życia społecznego i gospodarczego. Niewątpliwą korzyścią z realizacji programu był fakt, że w wielu powiatach część osób uczestniczących w jego realizacji uzyskała stałe zatrudnienie.

6.6. PROGRAM „PROMOWANIE INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ ZA POŚREDNICTWEM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH – TERAZ INTEGRACJA”

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w ramach Programu „Promowanie integracji europejskiej za pośrednictwem organizacji pozarządowych – TERAZ INTEGRACJA” realizował w okresie od 30 kwietnia do 20 czerwca 2003 roku projekt pt. „Od informacji do integracji”. Podejmowane działania były współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Głównym celem projektu było przygotowanie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, studentów oraz bezrobotnych absolwentów do akcesji głównie poprzez działania informacyjno-edukacyjne dotyczące wybranych aspektów związanych z integracją europejską (warsztaty, konkursy) oraz poprzez publikacje (ulotki, plakaty), jak również poprzez działania promocyjne (impreza plenerowa – piknik). Zorganizowano 93 spotkania (warsztaty) z młodzieżą szkolną, w których uczestniczyło 1842 uczniów.

Utworzono podstronę internetową (na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu (www.apraca.pl/towu/), gdzie zamieszczono ogólną informację o projekcie i utworzono następujące bloki tematyczne:

- Kompendium Wiedzy o UE,
- Rynek pracy a UE,
- Fundusze strukturalne,
- Informacyjny - linki o tematyce UE, pytania /odpowiedzi.

6.7. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY

W ramach realizacji polityki regionalnej w 2003 roku przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu współpracowali z partnerami społecznymi i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. Na bieżąco utrzymywane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze edukacji (Kuratorium Oświaty, starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne i szkoły wyższe, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym, Komenda wojewódzka OHP), pracownicy WUP uczestniczyli w posiedzeniach organów samorządów powiatowych i gminnych, w trakcie których omawiano problemy związane z funkcjonowaniem lokalnych rynków pracy.

Ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu nakłada na Wojewódzki Urząd Pracy zadania polegające na inicjowaniu i realizacji, we współdziałaniu z podmiotami niezaliczonymi do sektora finansów publicznych, wojewódzkich programów promocji zatrudnienia.

Wśród najważniejszych programów realizowanych w tym obszarze przez WUP w Toruniu należą:

- Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich Komponent B1 - Program Reorientacji/Przekwalifikowań
- Programy PHARE 2001, 2002, 2003 Spójność Społeczno-Gospodarcza. Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich,
- Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca” w Województwie Kujawsko-Pomorskim,
- Program promowanie integracji europejskiej za pośrednictwem organizacji pozarządowych – „Teraz integracja”.

Wyżej wymienione, realizowane przez WUP w Toruniu, projekty i programy, w znacznej mierze mają na celu przygotowanie partnerów działających na rzecz rozwoju zasobów ludzkich, do właściwego wykorzystania środków jakie napłyną do nas w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Chodzi tu o programy finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. W chwili obecnej trwają intensywne prace nad ostateczną formą Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Organizacje pozarządowe będą miały szansę uczestniczyć w realizacji działań w ramach SPO RZL i ZPORR jako usługodawcy.

Współpraca Samorządu Województwa Kujawsko- Pomorskiego i podległych mu jednostek z organizacjami pozarządowymi rozwijana jest również w wielu innych obszarach, m.in. ochronie zdrowia, opiece społecznej, edukacji, kulturze czy ochronie przyrody.

6.8. BADANIA RYNKU PRACY

Badanie gospodarki i lokalnych rynków pracy. W czerwcu 2003 roku realizatorzy projektu (Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową oraz Ipsos-Demoskop) opracowali raport regionalny z II edycji badania pt. ”Stan i prognoza rozwoju gospodarczego regionu kujawsko-

pomorskiego” (raport z pierwszej edycji ukazał się w grudniu 2002 roku). Raport zaprezentowano na seminarium, na które zaproszono m.in. kierowników powiatowych urzędów pracy, przedstawicieli świata nauki oraz innych urzędów i instytucji.

Wykonawcy projektu sygnalizują, że sytuacja w województwie kujawsko – pomorskim jest trudniejsza od przeciętnej w Polsce. Zmiany zachodzące na rynku pracy w województwie odzwierciedlały tendencje ogólnopolskie, co oznacza małą elastyczność regionalnego rynku pracy. Wydajność pracy w kujawsko-pomorskim jest niższa niż przeciętnie w kraju, co z kolei może prowadzić do zwiększenia dystansu między naszym regionem a najlepiej rozwiniętymi województwami. Ze względu na strukturę gospodarki województwa ożywienie przyczyni się w mniejszym stopniu do spadku bezrobocia niż będzie to miało miejsce w kraju. Struktura gospodarki kujawsko-pomorskiego jest tradycyjna, a rola rolnictwa jest nadal wysoka. Największe zmiany w strukturze gospodarki regionu miały miejsce w latach 1995-2000, a więc w okresie wzrostu i dobrej koniunktury w kraju.

Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Raport z II edycji badania ankietowego. W lutym 2003 roku powstał raport sporządzony na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w listopadzie i grudniu 2002 roku wśród bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (wyłączając absolwentów szkół wyższych).

Opracowanie powstało w oparciu o analizę danych pochodzących z ankiet wypełnionych przez 7.093 bezrobotnych absolwentów. Bezrobotni absolwenci stanowią od 95% do 1% liczby ogółem absolwentów danej szkoły. Szkoły, w których stanowią mniej niż 5% mieszczą się głównie w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku. Skala bezrobocia wśród absolwentów zależy m.in. od takich czynników jak: typ szkoły, profil nauczania i lokalizacja placówki. Prezentowane w raporcie dane wskazują na wyraźne powiązanie rynku edukacyjnego z rynkiem pracy. Badanie ankietowe zostało bardzo dobrze ocenione przez Wojewódzką Radę Zatrudnienia oraz spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony przedstawicieli samorządów odpowiedzialnych za organizację systemu oświaty w powiatach i gminach województwa.

Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych – III edycja badania. W listopadzie i październiku 2003 roku przeprowadzono kolejne badanie ankietowe bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim. Podstawowym źródłem informacji jest ankieta wypełniana przez bezrobotnego absolwenta. Wzorem poprzednich edycji w/w dane uzupełniają informacje o absolwentach według szkół i zawodów. Końcowy raport ukaże się w I kwartale 2004 roku.

7. PRZYGOTOWANIA DO ABSORPCJI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz rocznych Wytycznych w sprawie zatrudnienia. Środki EFS przeznaczone są także na realizację Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL poświęconej przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierówności szans na rynku pracy.

Priorytety Europejskiego Funduszu Społecznego realizowane są w ramach pięciu obszarów wsparcia, które obejmują:

- aktywną politykę rynku pracy,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- kształcenie ustawiczne,

- doskonalenie kadr gospodarki (promocja potencjału adaptacyjnego) oraz rozwój przedsiębiorczości,
- zwiększanie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy.

W ramach EFS wspierane są również tzw. kwestie horyzontalne (wspólne dla całego obszaru Unii i jej poszczególnych członków) dotyczące rozwoju lokalnego, równości szans, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz zrównoważonego rozwoju.

Wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego będzie możliwe w ramach dwóch Programów Operacyjnych:

- Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL).
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR).

7.1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich jest jednym z pięciu sektorowych programów operacyjnych, które mają służyć realizacji *Narodowego Planu Rozwoju*.

Cele, jakie zostały określone w NPR dla powyższego programu odzwierciedlają priorytety Europejskiej Strategii Zatrudnienia:

- zdolność do uzyskania i utrzymania zatrudnienia,
- wspieranie przedsiębiorczości, doskonalenie kadr gospodarki,
- aktywne działania na rzecz promowania równości na rynku pracy, prowadzące do elastyczności rynku pracy i mobilności zawodowej.

Celem ogólnym SPO RZL jest budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy. Przyczyni się to do budowy konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju zapewniającej wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

SPO RZL będzie realizował powyższe cele poprzez działania określone w trzech Priorytetach:

- Priorytet 1: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej,
- Priorytet 2: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy,
- Priorytet 3: Pomoc techniczna.

Wojewódzki Urząd Pracy pełnił będzie funkcję Beneficjenta Końcowego dla działań zawartych w Priorytecie 1 (działanie 1.2. *Perspektywy dla młodzieży* i działanie 1.3. *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*).

7.2. ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest programem rozwijającym cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

ZPORR dotyczy tematyki zawartej w trzech priorytetach:

- Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- Priorytet 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach,
- Priorytet 3. Rozwój lokalny.

Celem ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

W ramach Priorytetu 2. *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach* realizowane będą następujące działania:

- Działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie
- Działanie 2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne
- Działanie 2.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa
- Działanie 2.4. Reorientacja zawodowa osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi
- Działanie 2.5. Promocja przedsiębiorczości
- Działanie 2.6. Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy.

Wojewódzki Urząd Pracy będzie Beneficjentem Końcowym dla Działań 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, 2.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa, i 2.4. Reorientacja zawodowa osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi.

Opracowano wstępną alokację środków na poszczególne formy wsparcia w działaniach ZPORR.

8.WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ANALIZ I PUBLIKACJI WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W TORUNIU W 2003 ROKU

- Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2002 roku,
- Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko – pomorskiego w 2002 roku,
- Oferty pracy i bezrobotni według zawodów w województwie kujawsko – pomorskim w końcu 2002 roku,
- Długotrwale bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim w 2002 roku,
- Bezrobocie na wsi w województwie kujawsko – pomorskim w 2002 roku,
- Młodzi bezrobotni (w tym absolwenci) w województwie kujawsko – pomorskim w 2002 roku
- Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2002 roku,
- Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w 2002 roku,
- Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2002 roku (również w wersji angielskojęzycznej),

- Biuletyn Informacyjny WUP „Rynek pracy województwa kujawsko – pomorskiego” – miesięcznie.
- Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie Kujawsko – pomorskim – raport z II edycji badań ankietowych.
- Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2003 roku,
- Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko – pomorskiego w I półroczu 2003 roku,
- Oferty pracy i bezrobotni według zawodów w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2003 roku,
- Długotrwale bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2003 roku,
- Bezrobocie na wsi w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2003 roku,
- Młodzi bezrobotni (w tym absolwenci) w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2003 roku,
- Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2003 roku (również w wersji angielskojęzycznej).

9. ANEKS

Zgodnie z zapisem w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w zakresie polityki rynku pracy należą:

- określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia;
- opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę;
- podział środków Funduszu Pracy na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
- współdziałanie z wojewódzką radą zatrudnienia w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich;
- programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego przez opracowywanie, realizację i finansowanie programów regionalnych i projektów lokalnych, badanie efektywności projektów lokalnych oraz wykonywanie innych zadań wynikających z programów sektorowych;
- inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami w szczególności realizowanie zadań z zakresu udziału w sieci EURES;
- realizowanie zadań wynikających z umów międzynarodowych i innych porozumień zawartych z partnerami zagranicznymi w zakresie kierowania polskich obywateli do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych;

- organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej i rozwijanie ich na terenie województwa;
- opracowywanie, gromadzenie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa;
- koordynowanie działań w zakresie kształcenia ustawicznego i szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności diagnozowanie potrzeb rynku pracy w zakresie kształcenia ustawicznego i szkoleń; określanie i wdrażanie instrumentów służących dostosowaniu kierunków kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych;
- prowadzenie dialogu społecznego w zakresie polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego pracowników i poszukujących pracy oraz współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi w harmonizowaniu ustawicznego kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy;
- określanie, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady zatrudnienia, wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

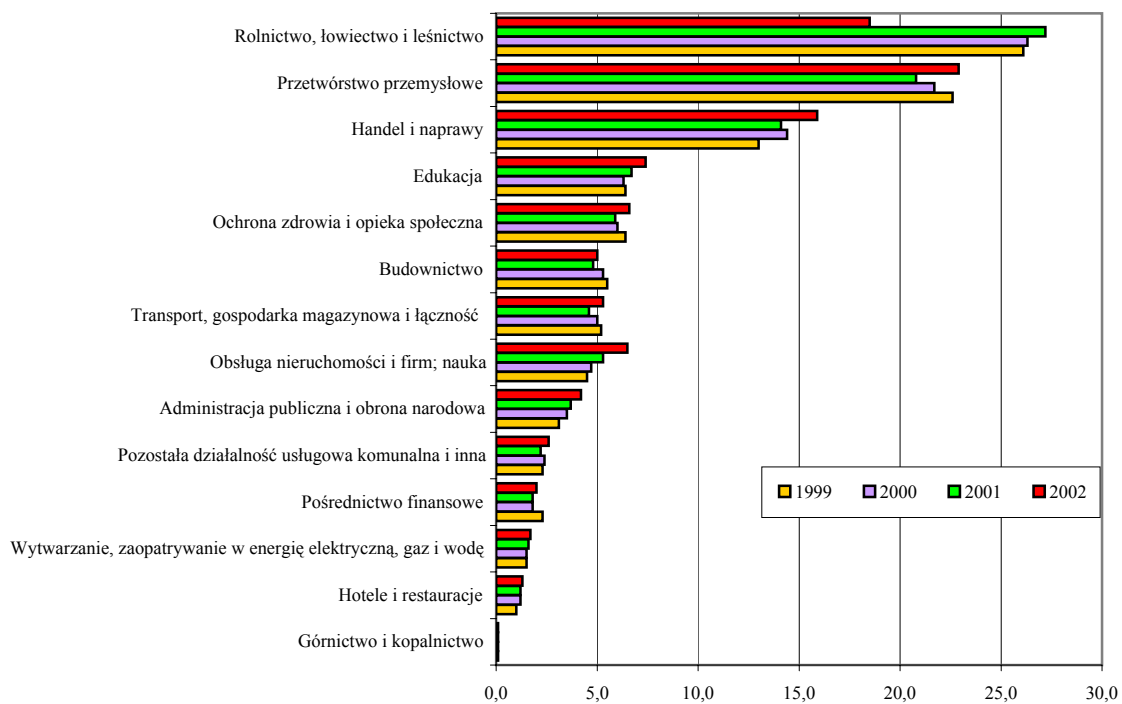
Wyszczególnienie	Stan w końcu roku		
	2001	2002	2003
Ludność ogółem*	2 101 654	2 069 321	2 068 990
z tego zamieszkała:			
-na wsi	796 189	780 802	786 294
-w mieście	1 305 465	1 288 519	1 282 696
Ludność według płci			
-kobiety	1 082 199	1 069 563	1 069 469
-mężczyźni	1 019 455	999 758	999 521
Ludność według ekonomicznych grup			
-przedprodukcyjnym	503 543	494 747	476 226
-produkcyjnym	1 307 636	1 283 958	1 299 926
-poprodukcyjnym	290 475	290 616	292 289
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	106,2	107	-
Ogólne saldo migracji	-1 426	-1 521	-
Pracujący (w tysiącach)	745,3	699,1	649,6
z tego:			
-poza rolnictwem indywidualnym	557,1	576,5	532,7
-w rolnictwie indywidualnym	188,2	122,6	116,9
Aktywni zawodowo (cywilni w tysiącach)	950,5	937,5	861,7
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON	175 859	184 573	191 040
z tego w sektorze:			
-publicznym	5 178	5 736	6 165
w tym:			
- w tym przedsiębiorstwa państwowe	84	84	84
- z udziałem kapitału zagranicznego	11	11	10
-prywatnym	170 681	178 837	184 875
w tym:			
-osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	143 020	150 323	155 547
- z udziałem kapitału zagranicznego	1 191	1 235	1 271

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy;

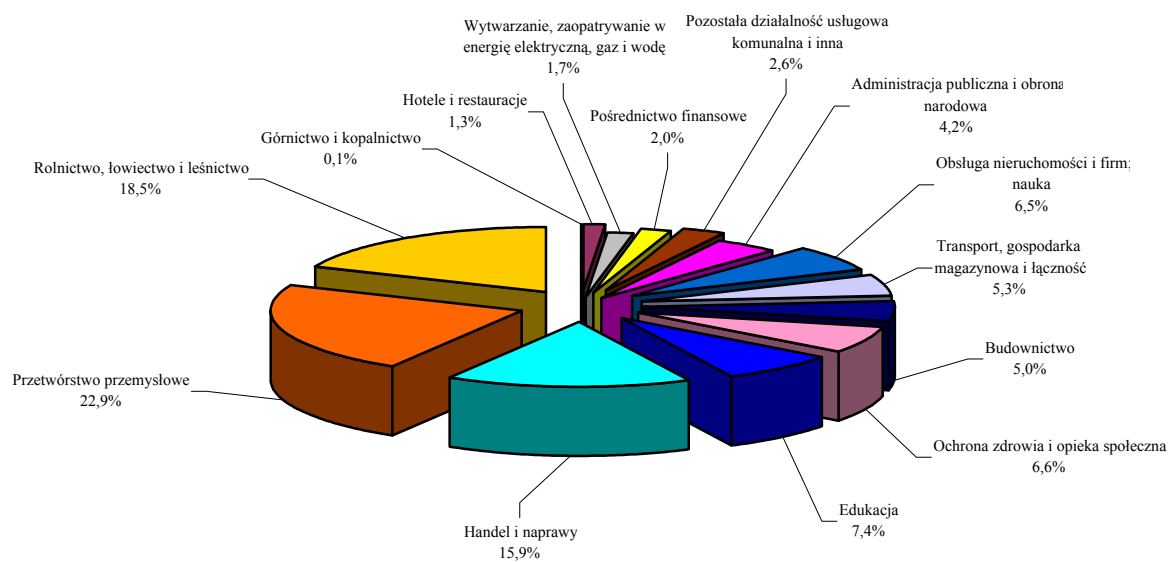
* dla 2003 roku dane wg stanu na 30 września 2003r; ** dla 2003 roku dane wg stanu na 30 czerwca 2003 r.

PRACUJĄCY W WOJEWODZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

PRACUJĄCY W LATACH 1999-2002 (struktura %)

STRUKTURA PRACUJĄCYCH WG SEKCJI PKD W 2002 ROKU

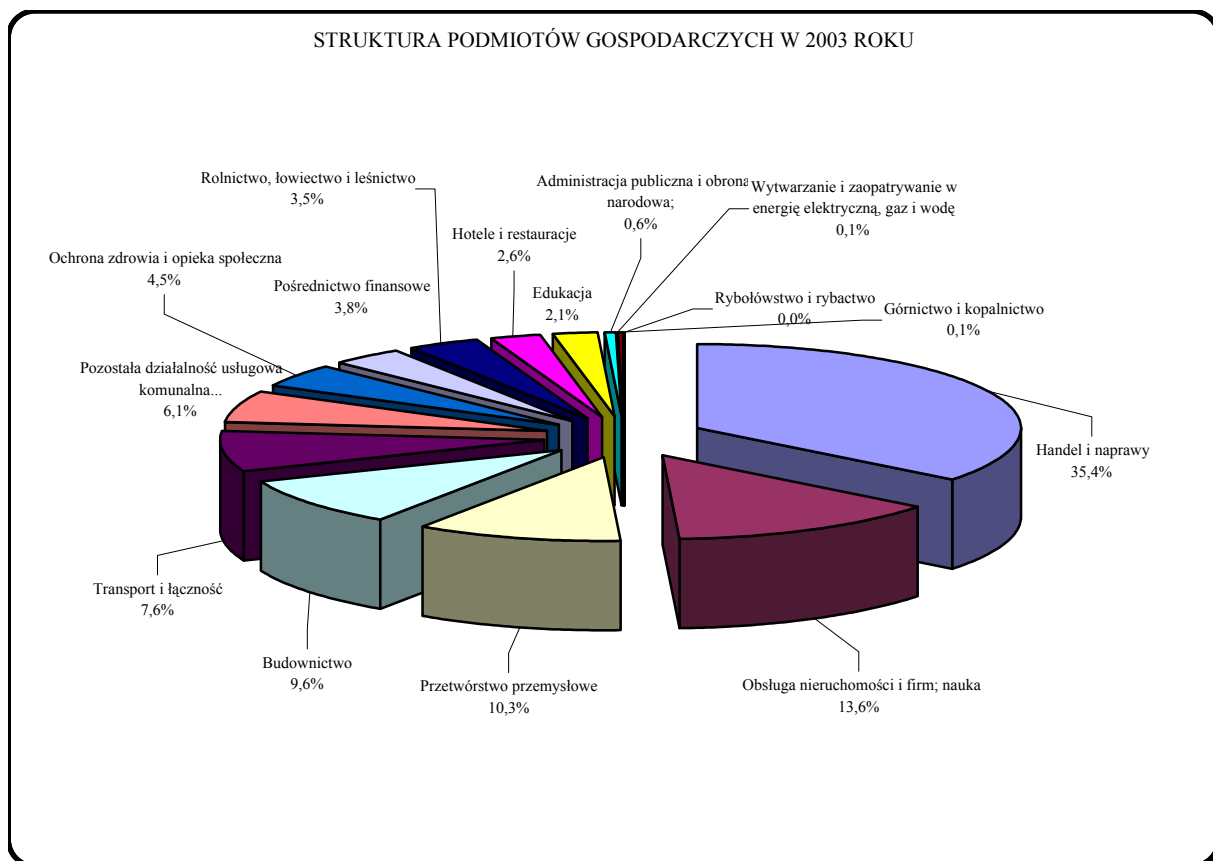
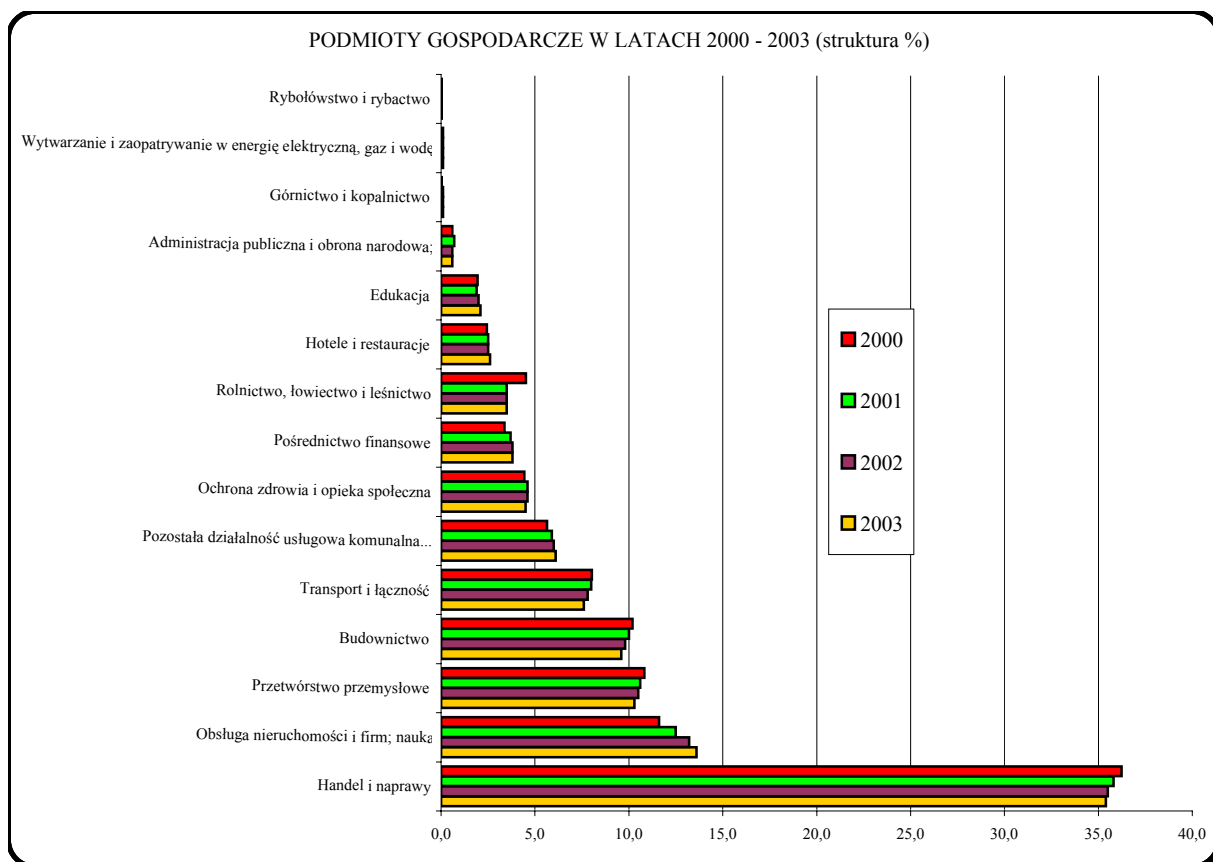

PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI PKD W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W LATACH 1999 - 2002

Sektory Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Pracujący							
	1999		2000		2001		2002	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	202 313	26,1	200 568	26,3	199 004	27,2	119 830	18,5
Górnictwo i kopalnictwo	828	0,1	765	0,1	828	0,1	886*	0,1
Przetwórstwo przemysłowe	175 473	22,6	165 301	21,7	152 634	20,8	148 328	22,9
Wytwarzanie, zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	11 838	1,5	11 519	1,5	11 461	1,6	10 995	1,7
Budownictwo	42 650	5,5	40 227	5,3	35 421	4,8	32 231	5,0
Handel i naprawy	101 251	13,0	109 803	14,4	103 451	14,1	103 045	15,9
Hotele i restauracje	7 581	1,0	8 877	1,2	8 471	1,2	8 358	1,3
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	40 573	5,2	37 872	5,0	33 848	4,6	34 251	5,3
Pośrednictwo finansowe	18 197	2,3	13 410	1,8	12 838	1,8	13 065	2,0
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	34 736	4,5	35 493	4,7	38 786	5,3	42 063	6,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	24 106	3,1	26 668	3,5	27 341	3,7	27 022	4,2
Edukacja	49 317	6,4	48 155	6,3	48 909	6,7	47 923	7,4
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	49 342	6,4	45 741	6,0	43 533	5,9	43 035	6,6
Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	17 485	2,3	18 091	2,4	15 906	2,2	17 064	2,6
Pozostałe sektory PKD	222	0,0	229	0,0	123	0,0	100*	0,0
Pracujący ogółem	775 912	100,0	762 719	100,0	732 554	100,0	648 196	100,0

źródło: dane US w Bydgoszczy; *wartości wyliczone na podstawie danych z Rocznika statystycznego województwa kujawsko-pomorskiego 2003, Tab.8 str.152

PODMIOTY GOSPODARCZE W WOJEWODZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM WEDŁUG SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG SEKCJI PKD W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W LATACH 2000 - 2003

Sektory Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Podmioty gospodarcze							
	2000		2001		2002		2003	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	7 628	4,5	6 123	3,5	6 428	3,5	6 768	3,5
Rybołówstwo i rybactwo	44	0,03	49	0,03	59	0,03	67	0,04
Górnictwo i kopalnictwo	71	0,0	90	0,1	94	0,1	96	0,1
Przetwórstwo przemysłowe	18 252	10,8	18 679	10,6	19 343	10,5	19 704	10,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	170	0,1	183	0,1	184	0,1	196	0,1
Budownictwo	17 203	10,2	17 673	10,0	18 083	9,8	18 392	9,6
Handel i naprawy	61 102	36,2	62 957	35,8	65 597	35,5	67 617	35,4
Hotele i restauracje	4 108	2,4	4 432	2,5	4 686	2,5	4 979	2,6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13 539	8,0	14 014	8,0	14 336	7,8	14 562	7,6
Pośrednictwo finansowe	5 706	3,4	6 478	3,7	6 989	3,8	7 232	3,8
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	19 570	11,6	21 955	12,5	24 376	13,2	25 915	13,6
Administracja publiczna i obrona narodoowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	998	0,6	1 264	0,7	1 185	0,6	1 184	0,6
Edukacja	3 285	1,9	3 350	1,9	3 668	2,0	3 930	2,1
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	7 462	4,4	8 142	4,6	8 508	4,6	8 686	4,5
Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	9 507	5,6	10 448	5,9	11 016	6,0	11 619	6,1

**BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA
STAN W KOŃCU ROKU**

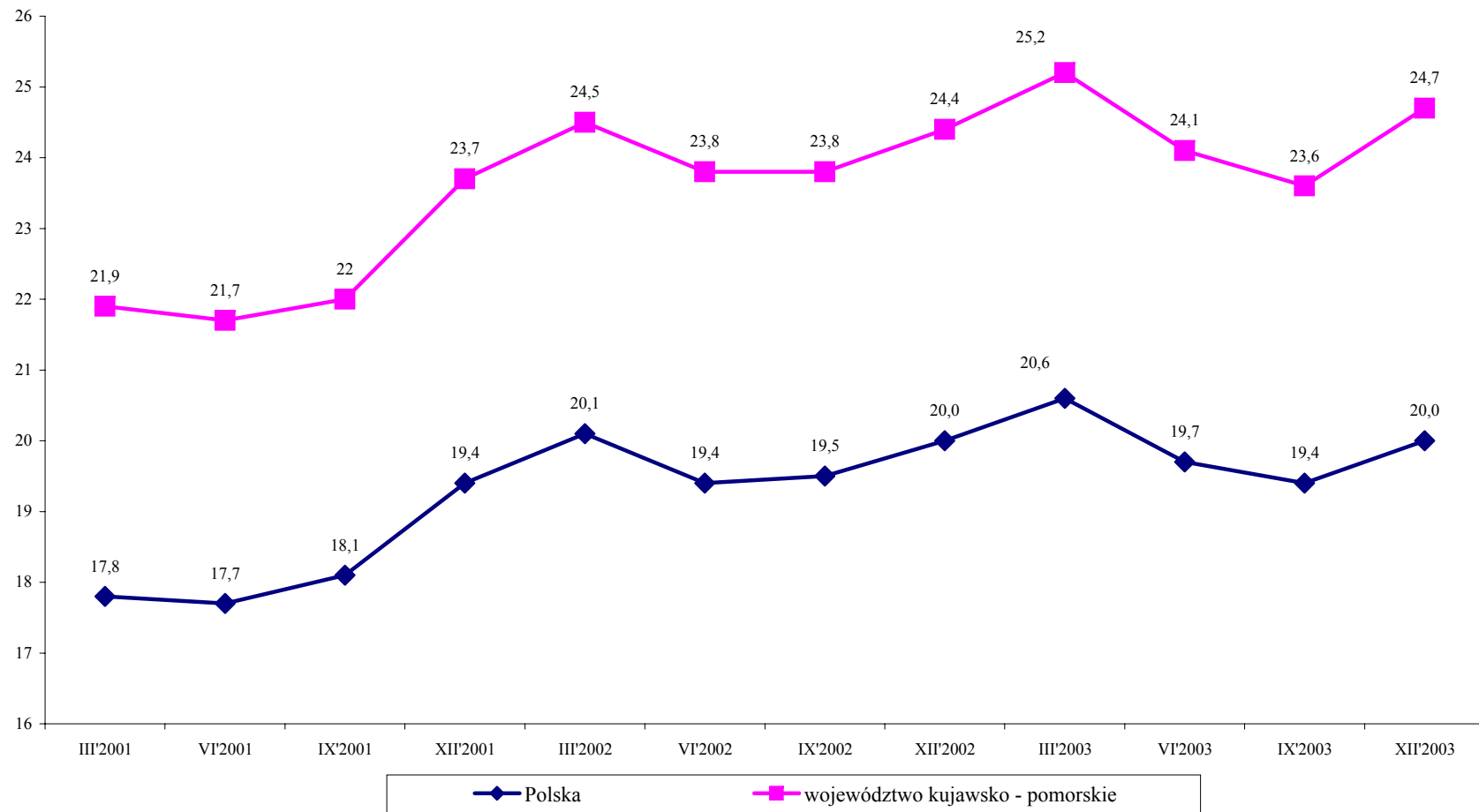
Powiaty	Bezrobotni zarejestrowani			Stopa bezrobocia w % (wskaźnik liczby bezrobotnych do liczby czynnych zawodowo)*		
	2002 rok	2003 rok	wzrost/ spadek	2002 rok	2003 rok	wzrost/ spadek
WOJEWÓDZTWO RAZEM	211 593	212 066	473	22,5	22,8	0,3
BYDGOSZCZ - powiat grodzki	21 344	21 514	170	12,5	12,8	0,3
BYDGOSZCZ - powiat ziemski	7 336	7 463	127	20,2	20,7	0,5
GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	12 864	12 861	-3	32,3	32,6	0,3
GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	5 555	5 508	-47	30,6	30,6	0,0
TORUŃ - powiat grodzki	13 852	14 317	465	14,5	15,1	0,6
TORUŃ - powiat ziemski	8 844	9 440	596	26,9	28,3	1,4
WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	13 526	13 114	-412	23,4	23,1	-0,3
WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	10 281	10 005	-276	24,6	24,2	-0,4
ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	6 553	6 505	-48	25,0	25,0	0,0
BRODNICA	8 249	8 329	80	23,2	23,5	0,3
CHEŁMNO	5 827	5 581	-246	25,3	24,6	-0,7
GOLUB-DOBRZYŃ	4 895	5 210	315	23,4	24,6	1,2
INOWROCLAW	21 053	21 011	-42	27,8	28,0	0,2
LIPNO	7 790	8 005	215	24,0	24,6	0,6
MOGILNO	5 768	5 919	151	26,4	27,0	0,6
NAKŁO NAD NOTECIĄ	11 319	10 752	-567	33,5	32,6	-0,9
RADZIEJÓW	4 988	4 794	-194	22,4	21,8	-0,6
RYPIN	5 891	6 050	159	25,5	26,2	0,7
SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	5 293	5 356	63	28,9	29,3	0,4
ŚWIECIE	10 848	10 581	-267	24,5	24,3	-0,2
TUCHOLA	5 784	5 691	-93	26,6	26,4	-0,2
WĄBRZEŻNO	4 598	4 529	-69	28,6	28,4	-0,2
ŻNIN	9 135	9 531	396	29,5	30,5	1,0

* wartość stopy bezrobocia według powiatów przed weryfikacją

**BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO
MIEJSCA PRACY**
Stan na koniec okresu

Wyszczególnienie		2002 rok	2003 rok
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	A	9 408	9 317
Rybołówstwo i rybactwo	B	43	44
Górnictwo i kopalnictwo	C	157	178
Przetwórstwo przemysłowe	D	46 962	47 796
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	E	783	858
Budownictwo	F	17 522	17 405
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów	G	29 999	31 460
Hotele i restauracje	H	3 725	3 854
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	4 270	4 240
Pośrednictwo finansowe	J	1 112	1 353
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi zw.z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	4 641	4 963
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	L	15 658	16 265
Edukacja	M	2 501	2 452
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	N	4 381	4 400
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna, indywidualna	O	12 836	15 791
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	P	710	688
Organizacje i zespoły eksterytorialne	Q	53	93
Działalność niezidentyfikowana	R	11 447	5 327
Razem poprzednio pracujący		166 208	166 484
Dotychczas niepracujący		45 385	45 582
Ogółem		211 593	212 066

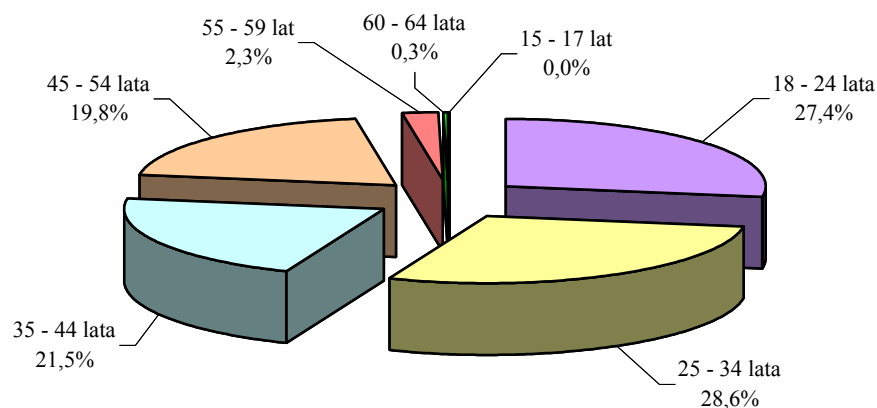
STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W LATACH 2001 - 2003.
STAN NA KONIEC KWARTAŁU

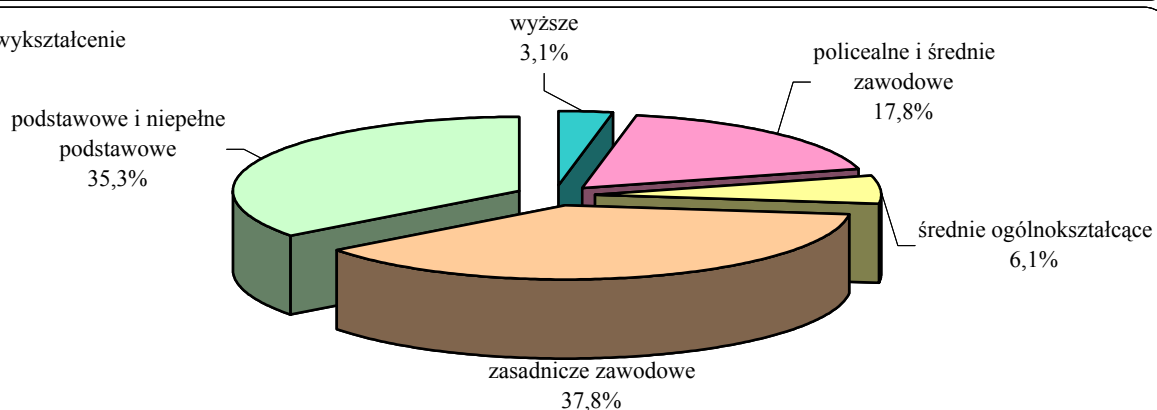
STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Stan w końcu 2003 roku

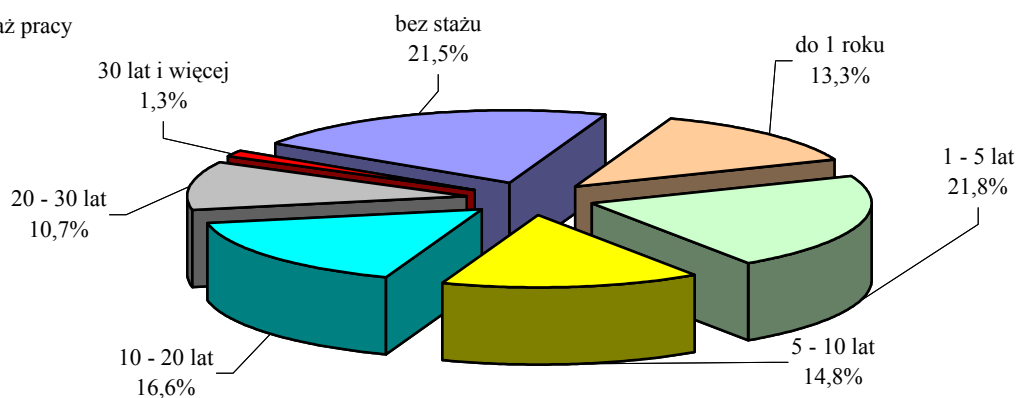
wiek

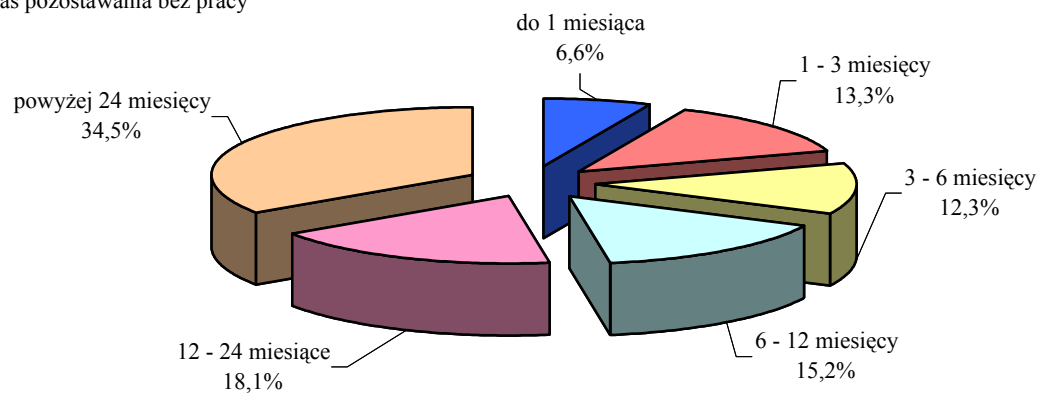
wykształcenie

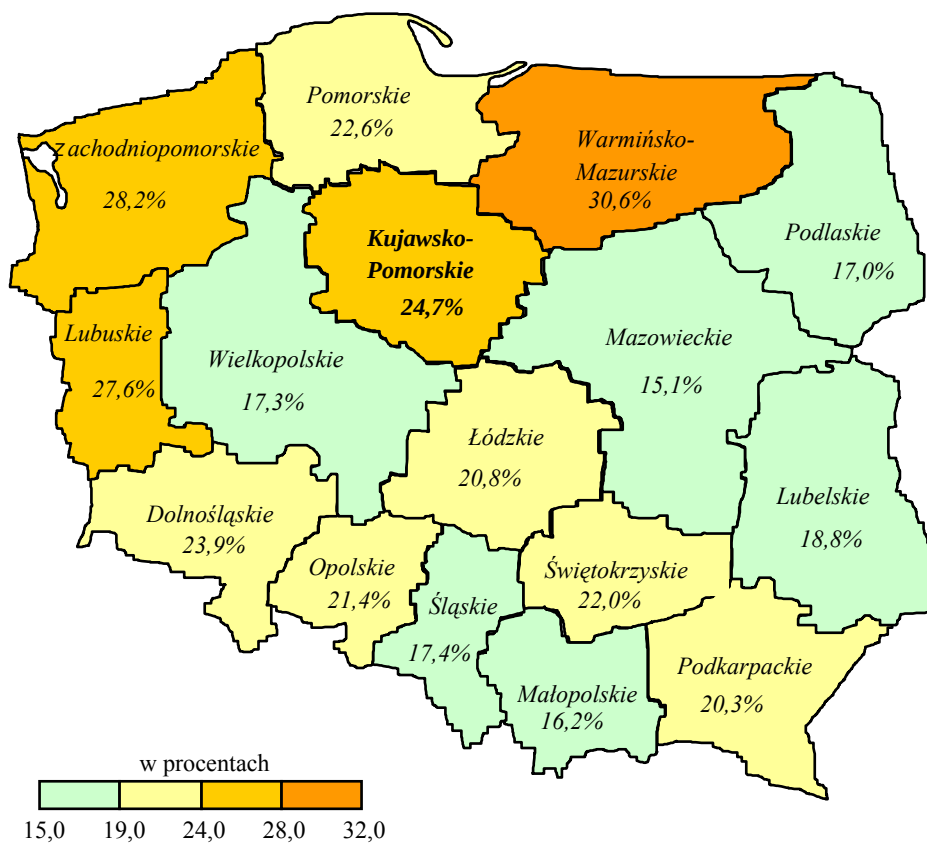
staż pracy

czas pozostawania bez pracy

**Stopa bezrobocia według województw
(po weryfikacji GUS)
grudzień 2003 rok**

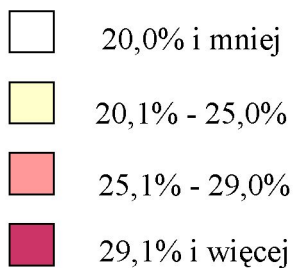
Polska - 20,0%

źródło: dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

**Stopa bezrobocia
według powiatów
województwa kujawsko-pomorskiego
Stan w dniu 31.12.2003 roku.**

Stopa bezrobocia:

dla Polski - **18,0%**
(po weryfikacji GUS - 20,0%)

dla Województwa
Kujawsko-Pomorskiego - **22,8%**
(po weryfikacji GUS - 24,7%)

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
ul. Szosa Chełmińska 30/32
87 – 100 Toruń
tel. (0 – 56) 622 86 00, fax. (0 – 56) 622 74 85
<http://www.apraca.pl/towu>
e-mail: towu@praca.gov.pl, towust@praca.gov.pl